

GLASILO

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“
s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“.

Urejuje FRANČIŠEK ROJINA.

Izhaja 5. dan vsakega mesca in se pošilja udom zastonj.

Leto X.

V Ljubljani, meseca oktobra 1907.

Štev. 10.

Mesečna navodila.

Spisuje M. Humek.

Oktober.

Čebelarsko leto smo končali. Dasi jesenska paša vobče ni bila dobra, smemo biti vendar splošno zadovoljni z uspehom tega leta.

Z oktobrom pričnemo novo čebelarsko leto, snujemo načrte in ukrepamo kako bi je izvršili čim laglje in s čim večjim uspehom, upoštevaje dobre in slabe izkušnje minole čebelarske dobe.

Važno opravilo čebelarjevo, ki je podlaga in predpogoj uspešnega čebelarstva v prihodnjem letu, imamo pred seboj ta mesec. Pripraviti moramo namreč ljudstva za dobro prezimovanje. S tem sicer ne mislim reči, da bi šele sedaj začeli misliti na prezimovanje. To bi bilo veliko prepozno. Temelj za srečno prezimovanje se stavi poleti, osobito ob rojenju. Naslednje opazke veljajo izvečine onim, ki so se zakasnili v tej ali oni zadevi, da vsaj sedaj ob zadnji uri rešijo, kar je mogoče.

Že v navodilih za september sem omenil, da je za pravilno vzmiljenje potreba mladih matic, močnih, čebelnih ljudstev in zadostne zaloge medu. Pravi in skrbni čebelar ima sedaj svoja ljudstva v popolnem redu z ozirom na imenovane tri glavne točke. Pri njem so vse matice v redu, ker je skoz vse poletje deloval na to, da vzredi kolikor mogoče mnogo mladih, t. j. letošnjih matic. On ima sama močna ljudstva, ker je na to pazil že pri rojenju, kar

je bilo pa slabičev, je združil že v septembru. Naposled ima tudi vsa ljudstva preskrbljena z zimsko hrano; ako sama niso nabrala dovolj, jih je nakrmil v septembru. Tak čebelar je opravil za letos glavna dela pri svojih čebelah, razun malenkosti, katere uredi mimogrede.

Žal, da je pri naših razmerah le malo pravih čebelarjev. Največ je pač takih, ki čebelarijo le mimogrede in pa brez potrebnega znanja. Vsled tega zamudijo ali prezro omenjena najvažnejša opravila, ki se sedaj celo ne dajo izvršiti ali ne s pravim pridom. Sicer se da ob ugodnem vremenu tudi še v oktobru marsikaj vsaj deloma popraviti. Slabiče združimo nemudoma, posebno ako čebelarimo na med. Tako bomo imeli spomladi sicer manj panjev, a čebelne. Od slabičev, če jih je še toliko, ne dobimo ničesa, pač pa nam dajo opraviti veliko več kot močni panji.

Kdor svojih ljudstev še ni pretehtal ali drugače presodil množine zimske zaloge, je skrajni čas, da to izvrši sedaj in da nadomesti, kar manjka, z medom v satju ali s čistim medom ali pa s sladkorjem, kakor je bilo omenjeno v navodilih za september. Ako bo oktober gorak, bodo čebele morebiti vendar še spravile položeno hrano v pravi red. Ob slabem, mrzlem vremenu je to skoraj nemogoče. Slabejše in v kateremkoli oziru šibkejše panji vidno zaznamujemo, da se bomo spomladi brez preiskavanja lotili tistih najprvo, ne da bi bilo treba vznemirjati vseh odkraja.

Kranjiče stisnimo skupaj tako, da se na vse strani dobro krijejo, kar je zopet le tam mogoče, kjer so vsi panji popolnoma enaki. Vse špranje med panji, posebno pa one v panjih, naj se dobro zamaše in zamažejo (pa ne s kravjekom), ker preprih v panjih jako škoduje čebelah. Zgornja vrsta panjev in pa ob obeh straneh se proti koncu mesca lahko nekoliko odene. Popolnoma odevati in zapažiti za zimo pa jih še ni treba, ker za to je pravi čas v novembru. Posebno zadnja vratca naj bodo še nezadelana, ker je tuintam vendar le še treba odpreti kak panj.

Panji s premakljivim delom se ne smejo odslej nič več razdirati, ker čebele so si same najbolje uredile zimsko gnezdo. Kdor bi satnike v vališču sedaj prestavljal, zamenjaval ali sploh kaj popravljaj, bi s takim ravnanjem panju jako škodoval, najsi ima pri tem še tako dober namen. Pač pa je potrebno, da od zadnje strani odvezujemo vse prazno, neobsedeno satje in ga čez zimo spravimo v varno shrambo. Ako imajo panji okenca, potisnemo ista noter do zadnjega sata. Stem notranji prostor panjů zmanjšamo, da ga čebele laglje grejejo. Medišča pri pokončnih panjih (n. pr. dunajskih i. dr.) so sedaj prazna. Napolnimo jih s kako primerno tvarino. Slabo predivo, bombaž (bata), prav drobna, mehka otava, suh, snažen mah, bi bile take tvarine. Debelo seno in slama ni za rabo; tudi listje je zelo nerodno, dasi drugače ustrega svojemu namenu.

Ko so vsa ta dela izvršena, pustimo čebele lepo v miru, ker vsako nepotrebno vznemirjenje več škoduje kot koristi. Približujemo se dobi, ko bomo le zunaj panjů in zunaj čebelnjaka opazovali in sklepali na notranje stanje.

Vsak bodi sam svoje sreče kovač!

Iv. Jurančič.

„Kakšna bo kaj letos cena medu?“ To vprašanje se je slišalo pogosto ob času ajdove paše, ko sta se sešla dva čebelarja, zlasti med novinci. Res je, da vsakdo rad dražje proda, nego poceni; vendar veliko jih je, ki v tem veliko grešijo, ceno kazijo ter sebi in drugim škodujejo. Marsikateri novinec, ko dobi par kilogramov medu, ne ve, kam in kako bi prodal ter v svoji nestrpnosti dá blago za sramotno ceno. Ne bojmo se, da bi ne mogli prodati dobrega blaga! Vse se ne more naenkrat in takoj prodati. Pomnimo, da je med žlahtna tvarina; bilo je že med mnogimi slabimi tudi marsikatero dobro leto, pa vselej se je vse prodalo, da, celo zmanjkalo je medu. Spomladi so se še najboljši kupci začeli oglašati, ko medu že nikjer ni bilo več dobiti.

Torej potrpeti treba ter iskati ugodne prilike za prodajo. Saj tudi kmet vseh svojih pridelkov, kar jih ima odveč, ne more takoj prodati. Tudi on poižkuša doseči boljšo ceno ter včasih precej dolgo čaka.

Nekateri, zlasti začetniki prodajajo preceno zato, ker se bojijo, da bi ne mogli prodati; drugi v svoji lakomnosti odjemljejo prezgodaj, ko še med ni zrel, ter hočejo takorekoč „vsako čebelo že pred žrelom pomolzti“; takega medu noben več kupec ne kupi, zato so prisiljeni, dati za vsako ceno.

V nekaterih krajih so čebelarji mnenja, da bi „Čebelarsko društvo“ ali celo potovalni učitelj morala med od svojih članov pokupiti, oziroma razpečati. Dragi moji, to ni še delo današnjih dni in sploh ni to delokrog društva, temveč je to naloga kake zadruge, kjer vsak član v to svrho vloži določen delež, da se nabavi potreben kapital. Kajti k temu bi trebalo veliko denarja, ko bi vendar vsak hotel imeti blago takoj plačano, društvo bi pa morebiti komaj v teku leta vso zalogo razpečalo. Potem pa še, koliko je takih, ki se sami tudi imenujejo „čebelarje“, ki ali iz nevednosti, ali iz malomarnosti, ali iz gole nesramne nesebičnosti ne proizvajajo dobrega, zanesljivega in snažnega blaga, in društvo bi bilo vezano potem tudi od takih med odjemati; in še morebiti po taki ceni, kot dobro blago!

Za primer računajmo! Ako je na Spodnjem Štajerskem v „Čebelarskem društvu“ 400 čebelarjev, in vsak bi dobil na leto 100 K, kar je gotovo malo računjeno, potem bi društvo moralo imeti samo za nakup tega medu 40.000 K. Enoletne obresti od tega 2000 K, torej vkup 42.000 K.

Saj tudi kmetijska družba ne more svojim članom v tem oziru več storiti, nego prodajo pridelkov pospeševati, kupce in prodajalce seznaniti, in to tudi le po inseratih. Kam bi prišel delokrog kmetijske družbe, ko bi ta morala vse žito in druge pridelke od vseh svojih članov pokupiti!

Kdor hoče dobro ceno medu doseči, naj svoje blago na kakršni bodi način naznanja, n. pr. pri cerkvi, po lepakih, najboljše pa v časnikih. Včasih se tudi slučajno po znancih izve kak dober kupec. Kdor enkrat kupi, se zopet rad oglasi, ako se mu je prvokrat dobro postreglo. Sploh pa moramo več računati na manjše odjemalce, t. j. na neposredne kupce, oziroma konsumente,

kakor na prekupce, ki kupijo večje množine, pa manj plačajo, ker hočejo in morajo imeti zraven svoj zaslužek.

Kdor je član „Čebelarskega društva“, naznani lahko v „Čebelarju“ dvakrat na leto brezplačno, kar ima za prodaj ali če želi kaj kupiti. To je upodnost, s katero „Čebelarsko društvo“ pospešuje prodajo pridelkov in nabavo potrebščin za svoje društvenike.

Čebelarji naj bi bili tedaj glede cene medu edini. Tukaj bi se pokazalo, da v slogi je moč, in kaj se doseže z združenimi močmi. Nikdo naj ne proda pod ceno, kakršna je vsaj v tistem kraju navadna. Pri nas na Štajerskem se proda lep svetel cvetlični, t. j. pomladni in poletni med prav lahko po 2 K in še dražje 1 kg; ajdov pa po K 1·20 do 1·50. Izjemoma ga dajem jaz prostemu prebivalstvu večinoma po 1 K, da se ljudstvo uporabi medu bolj privadi. Tudi ako se „v velikem“ proda, je do pomladi za ajdov med 1 kg po 1 K še zmerna cena.

V drugih krajih je seveda večja ali manjša razlika; zlasti kjer je posebno fin med, n. pr. akacijin, planinski itd., ki se včasih celo po 3—4 K proda. Srečni čebelarji!

Čebelarji, nastopimo tedaj enkrat složno in enotno, vsaj krajevno v prodaji medu; pokažimo, da so tisti časi minuli, ko je prišel medičar v vas ter pobral blago, a tudi ceno samovoljno določal, kakor se je njemu ljubilo! Povejmo mu, da so zdaj tisti časi, ko dobiva čebelar iz boljšega panju fino, čisto blago, kakršnega **vsakdo** kupi, ne samo medičar! Poslednji pa naj tako plača, kakor bomo **mi** določali, ako hoče od nas blaga, sicer pa naj svojo obrt pusti. Zdaj imamo medičarje **mi** v rokah, ne oni nas, ako smo v društvu enih misli in složni!

Prepričajmo se!

Fran Lakmayer.

(Dalje.)

Ločilo.

Poizkusil sem uporabiti za ločilo pri izdelovanju medsten krompirjevo vodo, pa le zato, da se prepričam, če je res tako ločilo dobro. Je, ni dvoma.

A jaz se ga že ne bodem posluževal, ker sem se zaljubil v med, ki je tudi po mojem mnenju najprimernejše ločilo za izdelovanje medsten. Zakaj?

Zato, ker po njem medstene lepo dišijo, in jih čebele s „sladkim poljubom“ sprejmejo, ker je tako ločilo v par trenutkih pripravljeno, ker toliko medu ima gotovo vsak čebelar in ga tudi čebelam privošči, ker ni treba po uporabi medu medsten umivati in sušiti, ker odrezke medsten lahko takoj mečem nazaj v lonec, v katerem topim vosek in končno tudi zato, ker tudi ni med kot ločilo izgubljen.

Ta poslednja točka je zapisana za Vas, g. urednik!

Vi pravite, da med rajši daste čebelam v koritcu — jaz ga pa rajši dam poleti čebelam oblizati raz medsteno in sem potemtakem tako darežljiv proti svojim ljubljenkam kot ste Vi. Saj ga ostane na stenah stiskalnice in na ščeti, raz katero ga oplaknem, zelo malo. Ves drug med se drži medsten.

Za izdelanje 40 medsten svoje mere rabim le eno zvrhano jedilno žlico medu, ki se z vodo nekoliko zredči. To je vendar dosti malo, in zato se mi ne zdi vredno napravljati krompirjeve vode, topiti in mešati Rothschildov „Isolierkern“ in potem še medstene oplakovati in sušiti. Seveda bode trgovec z medstenami rajši segel po krompirjevki, ker bi pri uporabi medu za ločilo med dajal kupcem povrh.

Povedal sem le svoje mnenje, ni mi pa seveda celo nič mar, kaj rabijo drugi moji gg. čebelarji-tovariši za ločilo. *)

Vprašanje ?

Vzel sem obnožine velikosti graha, na njo pa sem kanil 4 kaplje iztočenega medu. Z nožem sem oboje, brez pridejanja vode, premešal tako, da nisem več zapazil nobenega zrnca obnožine. Potem sem ujel enega trota in tri čebele in posadil sem to gospodo za mizo, pred to „špižo“. Povabljeni so takoj iztegnili rilčke in tako vse polizali, da je ostala na papirju le svetla lisa po medu, po obnožini pa nobenega sledu.

Da je obnožina redilna in prebavljiva kakor zalegi tako tudi čebelam, je gotovo. Vprašanje pa je, če si tudi zase čebele ne pripravljajo n. pr. zgodaj spomladi, ko že imajo skromno zalogo medu in že redno izletujejo, take hrane kot za zalego?

V marsikateri čebelarski knjigi sem iskal točnega odgovora, a noben me ni popolnoma zadovoljil. Naš nedosežni čebelarski vzornik Antona Janša pravi: „Čebele (namreč odrasle) cvetnega prahu nič ne uživajo; njih hrana je le med . . .

Ta trditev je gotovo resnična za čas blagostanja, n. pr. ob času zadostne zaloge medu, oziroma obilne paše v naravi. Kaj pa ob času pomanjkanja?

Zato vprašam, ali je že kdo zapazil, da se je v panju iz celic pričela obnožina izgubljati, ko še ali že več ni bilo v panju zalege?

Odgovor urednika.

Ker ste primešali obnožini medu, težaj čebele obnožino niso pojedle, temveč so jo z medom vred popile. To pa ni navadna pot obnožine, da gre

*) Končno se ne gre samo za žlico medu, temveč je krompirjevo ločilo kot tako veliko bolje, ker se po njem vosek prav nič ne prijemlje tako na notranjih ploskvah stiskalnice kakor tudi na njenih robovih. Pred tedni sem vlil ravno 100 medsten Gerstungove mere, a pri eni sem bil pozabil izplakniti stiskalnico. Pri medenem ločilu bi se vosek prijel stiskalnice, da bi ga bilo le s težavo mogoče izpraskati iz zarez, pri tem izvrstnem ločilu pa sem vzdignil celo medsteno iz stiskalnice. Ergo je krompirjevo ločilo res bolje. Izplakovati medsten ni potreba, samo na suhem kraju jih je treba hraniti, in vošчени duhi tako vsrka škrobovega, da slednjega ne ovoha po nekaterih dneh najboljši človeški nos. Čebele pa se tudi ne spodtikajo nad njim, ker medstene rade sprejemajo. — Op. uredn.

prej v medeni želodček, oziroma v mehurček, ampak jo čebele poprej prežvečijo in pomešajo z neke vrste slino ter pogoltnejo naravnost v pravi želodček. Toda čebele, ki ne pripravljajo čebelnega kruhka, soka za hrano matice in ličink, ne uživajo obnožine, in se je tudi ob kritičnem času, ko gre zaloga medu že h koncu, ne lotijo prej, dokler ni porabljena zadnja kapljica medu. Potem šele raztopé s slino medene kristale, ki je ž njimi pokrita obnožina, da se ne skisa, in naposled, v skrajni sili zvečijo nekoliko obnožine, vendar ker ta odraslim čebelam ni naravna hrana, poleg nje kmalu lakote pomrjô. Priporočam Vam znamenito knjigo „Ernährung der Honigbiene“ od P. Schönfelda (Gerstung-Osmannstedt. Thür).

To in ono.

Priobčuje Hinko Zirkelbach.

4. Zanimiv čebelar.

Nekega večera, nekako pred Velikim Šmarnom, me obišče star čebelar po imenu Matija Pečovnik iz Zaklanca pri Horjulu. Prišel je k meni z namenom, da mu naročim vilice za odkrivanje satov. Med pogovorom mi je mož pri-povedoval, da je star črez 82 let. Vdovec je 33 let. Po smrti svoje žene je prepustil gospodarstvo sinu. Edino veselje na svetu so mu še čebele.

Čebelari že od 12. leta, torej nepretrgoma 70 let. Njegov očem mu je vzbudil veselje do čebel s tem, da mu je dal večkrat medu, obenem pa mu kazal razna čebelarska opravila, opisoval čebelno življenje, lastnosti in njih delovanje.

Vkljub visoki starosti mož dobro vidi in sliši in tudi telesno je še dokaj krepak. Panjove in razno orodje še vedno nareja sam. Zlasti se zanima za čebelarski napredek in za društvo. Izrazil je željo, naj bi se ustanovila v Horjulu čebelarska podružnica in priredilo predavanje. Pazno bere „Slov. Čebelarja“, ker zna tudi čitati, kar je nekaj nenavadnega za take stare može. V tistih časih ni bilo za ljudsko izobrazbo tako preskrbljeno kakor dandanes. Kje se je naučil, ga nisem vprašal.

Čebelaril je dosedaj le v navadnih kranjskih panjih. Lansko leto pa je bil na nekem čebelarskem shodu, na katerem je g. Bukovic razlagal napredno in umno čebelarstvo. Takoj je sklenil, da si tudi on naredi nekaj panjev na okvirje, ker je uvidel na shodu koliko koristi in prednosti nudi čebelarju umno čebelarstvo. Letos ima poleg 14 navadnih kranjskih panjev tudi 10 takih na okvirje. Še celo umetno satovje je letos prvič uporabljal. Na satnike je dal začetke iz umetnega satovja. Točilo si bo naredil letos sam na vrv, katera se vleče z roko naprej in nazaj, vrv pa se vedno odvija in navija okrog osi ter jo na ta način vrti.

Med najinim pogovorom se je že stemnilo. Treba je bilo k večerji in počitku. Moža vprašam, kje bo prenočeval. Odgovoril mi je, da še sam ne

ve kje. Da ni revež iskal ponoči prenočišča, mu rečem, da lakko prenočuje pri meni, in ga povabim na večerjo. Hvaležno je sprejel mož ponudbo.

Po večerji mu pokažem prostor, kjer bo prenočil. Tam sem imel spravljene tudi društvene panjove nemške normalne mere. To je bilo zopet nekaj za našega naprednega čebelarja. Hitro le izvlekel iz žepa trak in zmeril panj, rekoč, da si bo ravno take naredil.

Drugo jutro po zajtrku sva se poslovila.

Ta starček naj bo zgled vsem onim mlajšim čebelarjem, ki se ne zanimajo ne za čebelarski napredek ne za čebelarsko društvo.

5. Ropanje.

Čas čebelarjeve žetve je tu, katera bo letos, upamo, precej obilna. Čebelar ima v tem času dela čez glavo. Pregledoval bode panji, katere namerava prezimiti, ako imajo dovolj živali in medu, združeval slabiče, stiskal med, kuhaj vosek itd.

Ta čas pa preti tudi največja nevarnost, rop. Čebele imajo nagon, da vedno donašajo. Ker ne dobé več na polju in v gozdu, stikajo drugod. V prvi vrsti je treba gledati na to, da je prostor, kjer se stiska med in kjer je spravljeno satovje, nedostopen čebelam, sicer se mu pripeti to, kar se je bilo pripetilo meni lansko leto.

Neki dan proti poldnevu, ko sem vse satovje iztočil, postavim še nekoliko medeno točilo na dvorišče, precej oddaljeno od čebeljnaka, da bi jo čebele očistile. Kmalu je bilo v točilu vse polno čebel. V veži sem imel spravljeno iztočeno satovje. Lep solnčen dan je bil, zato ni bilo nikogar po obedu v hiši. Otroci so skakali na vrtu, soproga in mati sta imeli zunaj drugo opravilo, jaz pa sem bil v čebeljnaku. Nekdo je šel med tem v hišo in pustil vežna vrata odprta. Črez nekoliko časa grem iz čebelnjaka proti hiši in kaj vidim: v veži in v sobah po tleh in po satovju toliko čebel, kakor bi se zbiral roj. Od čebeljnaka v vežo je bil kar curek. Še toliko se nisem mogel prestopiti, da bi prišel do satovja in ga odstranil, sicer bi pohodil nebroj čebel. Kaj je bilo storiti. Pustil sem do večera kakor je bilo. Toda to še ni bilo dovolj. Pri čebeljnaku se je vnel rop in boj, da je bilo kaj. Ropal je menda en panj drugega, in gotovo tudi čebele sosednih čebelarjev. Kamor sem pogledal, povsod so se klale čebele, vse se je trkljalo pred žreli in po tleh, v panjih je pa tako vrelo, kakor ob roju. Uporabil sem proti ropu vsa sredstva, za katera sem le vedel in znal: škropil z vodo, polival z lizolom, pripiral žrela, toda vse zaman. Sosedji so prihajali k meni in spraševali, kaj vendar počnem s čebelami, ker jih imajo povsod po sobah vse polno, kar po gručah se zbirajo po oknih. Bal sem se že njih nevolje.

Zvečer šele je nastal mir. Pred čebelnjakom je bil pogled kakor na bojno polje po končani bitki. Mrličev je toliko ležalo po tleh na vseh treh straneh, da se ni videl pesek, v panjih pa ne dno.

Odstranil sem satovje iz veže in spravil na varno. Tla so bila pomita in polita z lizolom, da je bil duh kakor v bolnišnici za kužne bolezni.

Dasi ni bilo odslej v veži najmanjšega duha po vosku in medu, ni bilo drugi in tretji dan skoro nič boljše kakor prvi dan, le pred panji se niso več klale. Dopoldne je soproga še s težavo skuhala kosilo, od opoldne pa do večera pa ni mogel nihče v vežo in kuhinjo. Šele četrty dan je nastal popolni mir.

Plemenjake sem pozneje vse še enkrat pregledal, ako ni bila umorjena v ropu kaka matica ali izropan kak panj. K sreči je bilo vse v redu.

Izpolnila se mi je želja, da sem videl rop, žal, ravno privikrat pri meni vsled svoje neprevidnosti.

Naše opazovalne postaje.

Priobčuje A. Žnideršič.

Mesečni pregled: avgust.

Kraj	Učinek tehtanega panjů									Temperatura			Dnevov letanja	Dnevov						
	Donos			Upad			Skupni	Najvišji donos	Dne	najvišja	najnižja	Srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom	
	Mesečna tretjina															0	1/2	celi		
	1	2	3	1	2	3														
Bohinjska Bistrica	01	60	28	109	37	65	122	28	19	27	11	19	25	11	—	4	3	24	11	
Ilirska Bistrica	100	30	35	70	25	40	30	30	9	32	8	20 ⁵	31	3	—	2	6	23	18	
Krškavas	155	5	160	30	110	20	160	40	6	40	10	23 ⁸	30	7	—	1	2	28	10	
Podgorje pri Kamniku	20	300	240	70	40	55	359	150	19	33	6	19 ⁶	30	7	—	2	3	26	16	
Staravas pri Postojni	40	—	—	130	70	80	240	20	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Toplice pri Rudolfovem	—	—	—	—	—	—	260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Bohinjska Bistrica: Ta mesec za razvoj čebel jako neugoden. Kljub ugodnemu vremenu je medila ajda po nekod le nekoliko, v največ krajih pa celo nič (Bohinj, Goriško). Vsled tega nagnenje do ropanja zelo veliko. Po nekaterih čebelnjakih se je vsled ropanja zgodilo veliko škode. Najmočnejši panji so prišli zelo ob muho, slabiči so popolnoma propadli. Končni uspeh letošnjega čebelarstva torej ne posebno ugoden. Humek.

Ilirska Bistrica: V krajih, kjer ni jesenske paše, morajo v tem mescu krmiti, da nastavi matica še nekolikrat zalego, vsled česar pride panj s čilimi mladimi čebelami v zimo. To krmljenje je nadomestil pri nas ta mesec, ker so vedno kaj malega prinesle. Ako ni suše, so katero leto prav lepi prinosi, a letos bo treba krmiti, ker bo malone vsakemu po nekaj kilogramov manjkalo.

Žnideršič.

Podgorje pri Kamniku: Ko to poročilo pišem, že lahko končno sodbo o letošnji čebelarski letini izrečem: Imeli bodemo kljub dobri spomladi le slabo letino. Kakor sem že mesca julija opomnil, pravi kostanj ni medil. Zanašali smo se na ajdo, ki je 14. začela cveteti in je v začetku dobro kazala. 20. zvečer pa je pričel močen dež z nevihto in trajal 21. ves dan. Na planinah je padel sneg, zemlja in zrak sta se ohladila in ajda ni medila več. Povprečni dnevni donos ob času ajde znašal je 25 *dkg*. Ker pripeljejo v naš kraj tuje čebele na pašo, imamo dokaj škode in neprijetnosti. Ako se paša pretrga, kakor letos, nastane od jutra do večera ropanje in klanje, tako da še malenkosti na paši ne morejo izkoristiti. Sallath.

=====

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje: Dva moja soseda sta letos češplje lupila, in čebele so letale na olupljene češplje. Eden teh sosedov je žveplal čebele ter jim naposled s slamo krila smodil, da so revice po tleh druga vrh druge lazile. Ker je počenjal to brezvestnost danzadnem, sem ga svaril, a je rekel, da naj svoje čebele zaprem, kar pa ni bilo mogoče, ker je bila ajda v najlepšem cvetju. Imam 20 panjev, in dasi so bili prej prav dobri in živalni, so zdaj skoraj popolnoma brez čebel, kar ni čuda, saj jih je na tisoče in tisoče popalil. Enaka škoda se je napravila na enak način tudi sosednemu čebelarju, zato vprašam, ali je sploh mogoče najti pravice, ter da se nama povrne škoda, kakor tudi, da se kaj takega ne bo moglo več goditi, sicer raje opustim čebelarstvo, zakaj jaz ne morem gledati trpinčenja svojih priljubljenih čebel, kakor me tudi ni volja še nadalje trpeti tako škodo. Z upanjem pričakujem dobrega sveta. (F. C. v D.)

Odgovor: Pri takem človeku kot je Vaš sosed, bode teško kaj z lepo dosegli, vendar poizkusite pa le, ker to bi bila med sosedi še najlepša pot. Ako pa ne ustreže Vaši opravičeni želji, ga brez pardona nemudoma tožite ter pri sodnji zahtevajte čebelarskega izvedenca, katerega bo drage volje preskrbel odbor osrednjega čebelarskega društva v Ljubljani. Da bode svoj namen dosegli, je brezdvomno. Zaradi trpinčenja živali bo Vaš ljubeznjivi sosed še po posebnem paragrafu zaprt, povrhu bo pa še pošteno plačal. Vlada podpira čebelarstvo, pa ga tudi varuje.

=====

Pismo.

„Biti slovenske krvi —
Bodi Slovencu ponos!“

Velecenjeni gospod urednik! Vse premalo se Slovenci zanimamo za čudovito bogastvo našega jezika in za res točno oznamenovanje posameznih predmetov, s katerim so se naši pradedi odlikovali; zato pa rajše poslušamo nemške talmi-modrijane, kateri so nam slovensko misel že tako zmešali, da

danes marsikdo lepih domačih besed že več ne razume ali pa jih rabi napačno, po nemški prirojene.

En nov dokaz, ki bo osobito slovenske čebelarje zanimal, hočem danes navesti, en nov dokaz za točnost in starost slovenskega jezika v primeri z naravnost brezsmiselnim imenovanjem po nemški.

Čebela slov. f. = die Arbeitsbiene nem. f. (se vidi, da se je to pozneje prirojilo, ker prvotni narodi niso delali razlike med delom in lenobo).

Matica (ker je mati vseh čebel) slov. f. = der Weisel nem. m. (brez smisla).

Trot slov. m. = die Drohne nem. f. (se vidi, da Nemci niso imeli pojma o življenju čebel, dočim so naši pradedi to s finim naravnim čutom takoj brez knjig dognali).

Čebele enega panjú = der Bien!

Čebelar = der Imker!

Panj (votel hlod v gozdu) = der Bienenstock (čebelna palica ali pa čebelno nadstropje).

Čebelnjak = Bienenhaus (čebelna hiša; saj vendar prvotni narodi niso imeli hiš).

Obnožina (kako lepo rečeno) = Pollen.

Krtačice = Pollenkörbchen, kakor da bi to bili kakšni jerbasi! Itd. itd.

Zato pa, Slovenci! častimo svoj lepi jezik in se ga temeljito učimo! Kdor pa ima čas, naj prebere Žunkovičevo knjigo „Wann wurde Mitteleuropa von den Slaven besiedelt?“ *) Tam bo našel še več dokazov za lepoto in starost našega jezika.

Vi pa, da ste mi zdravi! Vaš

Benjamin.

Bled, 13. avgusta 1907.

*) Kremsier 1907, II. izdaja.

Iz Dol. Maharovca pri Št. Jerneju. Še nikoli nisem prijel za pero z namenom, da bi se kaj objavilo. Ker pa že več let čebelarim, hočem dragim bralcem „Čebelarja“ podati nekaj opazk o letošnjih čebelcah. Od 15 plemenjakov sem dobil letos 32 rojev, od teh so bili še 3 vnuki, tako da imam sedaj skupaj 50 panjev. Kakor vidite so čebele kaj pridno rojile. Le en sam

roj je izgubil svojo matico. Do jeseni je bila paša prav dobra, celo izborna. A ko je nastopila jesen, se je obrnilo na slabše. Saj je znano, kako je silna suša ovirala ajdo, da ni mogla priti do veljave. Od 14. julija naprej sem začel že pokladati, in sicer vsak drugi večer z vodo pomešan med. To se je godilo do ajdove paše. Vsled krmljenja so se ljudstva oživila in pomnožila, da jih je bilo veselje gledati. Čebelarim že 30 let, a tako slabe ajdove paše ne pomnim. Za med sem dobil od medarja le 54 K 36 h, tedaj le tretji del mojega poletnega računa, kakor sem mislil dobiti. Še nekaj moram omeniti, kar se mi še ni z lepa pripetilo, kar čebelarim: Kakor so letos čebele ropale, to je bilo pa že od sile. 27. avgusta so te grdobe prišle že ob 8. uri zjutraj ropat. A to ni bilo samo pri mojem čebelnjaku, marveč pri vseh sosedih isti čas. V naših krajih se navadno pričinja ropanje šele po Mali maši (8. septembra) in to vedno le popoldne. Roparice so morale biti pač silno sestradane, da so letale že tako zgodaj v nepovabljene posete. Da se obranim nadležnih gostov, sem slabičem njih léto ali žrelo do polovice zadela, kar je vsaj nekoliko pomagalo. — Veselilo bode nas čebelarje, ako bode tudi iz drugih krajev kaj poročil. Le pridno pišite, da bode kaj branja v dolgih zimskih večerih, saj „Čebelar“ je postal naš najboljši prijatelj, ki nas vedno poučuje in ki mu lahkim srcem zaupamo vse naše težave. Pozdravljeni!

Franc Rus,

posestnik v Dol. Maharovcu in tajnik čebelarske podružnice v Št. Jerneju.

Iz Sada na Dolenjskem, 18. avgusta. Dne 4. t. m. smo imeli v Št. Vidu čebelarski shod. Prav poljudno je predaval g. nadučitelj Likozar. Na stavljena vprašanja je prijazno odgovarjal in nekatere reči tudi praktično razkazoval. Govoril je vsem iz srca — razun enega — ko je omenjal, da se bo izkušalo postavnim potom omejiti preveliko dovažanje čebel v pašo. Koliko sitnosti in včasih občutne škode po ropanju trpe vsled tega dovažanja domači čebelarji, mi je znano iz lastne izkušnje. Ko začne nekoliko ponehavati ajdova paša, že pride cela vojska čebel, in četudi nobenega panju ne zmorejo, vendar zmešajo in v nered spravijo vse. Namesto da bi živalca šla lepo mirno po svojih opravkih, mora stražiti vhod in se z vsiljivimi roparicami puliti na življenje in smrt. Leta 1902. so mi napadle čebelnjak že 25. avgusta, nekoliko pa se oglasijo vsako leto. Ako jih pravi čas opazim, primašim žrela nad polovico, in to navadno pomaga. Če so pa že nekoliko zmagale, potem se pa ne dajo kar tako z lepa odgnati. V karbolno kislino pomočim majhne koščke platna in jih položim na brade panjev. Neznosni duh te tekočine jim ne prija, upade jim pogum, in v dveh treh dneh popolnoma poberejo šila in kopita. — Zdaj pa še nekoliko o letini. Dragi čebelarji! Malone vsako leto sem vam sporočal le jeremijade, letos pa tega ni treba, temveč za dozdej se lahko prav pohvalno izrazim. Sem rekel za dozdej, zakaj letnega zaključka še nimam v rokah. Ravno zdaj ob ajdovi paši je v našem kraju najkritičnejši čas, ki je od njega odvisen ves pridelek medu. Pri nas namreč točilo, če ga sploh kdo ima, celo leto, tja do sv. Mihaela lepo mirno počiva. Od spomladne in poletne paše je odvisno le število in kakovost panjev, čebelarjeva medena

deža pa zato nič ne ve, razun če se mora iz nje prav pridno zajemati, kar se le prevečkrat rado pripeti. Izpočetka tudi letos ni nič kaj prida kazalo. Vetrovna in mrzla mesca marec in april sta čebele dokaj ovirala v razvoju. Bolj možatega pa se je izkazal njiju naslednik maj, ki je bogato poplačal dolgove svojih prednikov. Vse je oživel, in 9. maja je že izletel prvi roj. Sprva so bili bolj majhni roji, vendar zdaj nadkriljujejo poznejše, tudi močne tovariše. Matice so srečno sprašile. Skoro vsi sosednji čebelarji se hvalijo, da so jim roji prerajali. Mene sicer ni doletela ta sreča, vendar pa z Ribničanom, ki je za pečjo sedel, ko so drugi južinali ter potem rekel: „Malo je manjkalo, da mi niso jesti rekli“, tudi jaz lahko rečem: „Malo je manjkalo“, zakaj tudi moji roji so že imeli pokrite matične celice, pa so jih vsled upadle paše pregrizli in matice vun izmetali. Ljudstva so živalna, roji so jo dobro izpeljali, celo boljši drugci so naredili polno od konca do kraja, dasi sem jih vsadil v prazne kranjske panji. Zdaj pa ne manjka drugega, kakor ne „koščene mize“, ampak božjega blagoslova. — Prisrčni čebelarski pozdrav!

J. K. Kastelic.

Iz Št. Gotharda pri Trojanah. Ker imam že več let naročen list „Slovenski Čebelar“, imam, mislim, tudi pravico, da mu pošljem popis letošnjega čebelarstva do dne 15. avgusta. V jeseni sem pustil za pleme 8 panjev čebel, ki so vsi dobro prezimili. Vsled neugodne spomladi sem dobil prvi roj šele 26. maja. 7 mi jih je rojilo prvič do 15. junija, in od teh 7 plemenjakov so mi dali komaj 3 drugece, od katerih sta 2 srečno sprašila matico. Za tretjega sem tudi mislil, da je gotovo sprašil, a sem se zelo zmotil. Ogrehel sem ga v nov prazen panj, kakor vse druge roje, in je delal satje zelo hitro; v 14 dneh ga je naredil več kot polovico panjů. Čebele so čez 5 dni začele nositi na nogah polne kepice, in sicer prav pogosto, da sem sklepal na dobro matico. 4 tedne pozneje je zaostal za drugimi, in se mi je zdelo čez dalje manj čebel, da sem se odločil panj pregledati. Odvzamem mu spodnjo desko, kar zapazim, da ima v čebelnih celicah trotovsko zalego. Najprvo sem sklepal na trotovko, pa ni imel nobene matice. Medu je imel veliko zadelanega in tudi nekaj obnožine, potem sem ga pa naložil na nekega prvca z dobro matico, in se niso čebele nič klale med seboj. Pomnim pa, da sta lani neki drugec in neki trekovec ravno tako naredila ter sta imela tudi trotovsko zalego, vendar nista ušla iz panjev, dasi se to kaj rado pripeti, če pride mladec ob matico. Povedati pa moram še, da so mi 3 izrojenci prišli ob matico; enega sem naložil, dva sem pa preskrbel z matico.

Blaž Štrajhar.

Iz Šmarjete na Dolenjskem. Že izhaja deseti letnik „Slovenskega Čebelarja“, a vendar ni bilo iz Šmarjete še nobenega dopisa ali znamenja, da tudi tu biva rod, ki goji muhe. Zato prosim, da blagovoljno sprejmete ta moj skromni dopis, ki pove kako jaz in sploh pri nas čebelarimo. — Že od prve mladosti sem imel veselje do te ljubeznjive živalce, čebele. Komaj sem čakal prilike, da sem si jih mogel omisliti. Ali prva leta sem imel smolo, nič mi ni šlo po sreči. Lani je bilo bolje; rojile so mi dobro, jeseni so bile

večinoma povsod slabe, da je pozimi veliko panjev vsled lakote poginilo. Moji plemenjaki so pa vsi nanесли od 10 do 12 *kg*, da ni bilo treba nič klasti, ter so vsi dobro prezimili. Letos spomladi sem imel močne panji; rojili so mi vsi po dvakrat do trikrat. Prvci so mi dali vsi vnuke. Paša je bila do julija prav izborna. Ko sem roje pregledaval, so bili od prve do zadnje celice vsi polni medu in zalege. Lepo vreme maja in junija nam je polnilo panji, suša julija in avgusta pa praznila. Sred avgusta so bili panji brez medu in živali. Treba je bilo klasti, ko bi bilo s čim ker pri nas nismo nič točili, zakaj tu čebelarimo le v starih koritih; le jaz in še neki moj somišljenik sva si omislila nekaj panjev z notranjo opravo, ki so se prav dobro obnesli. Pred ajdovo pašo se je ljudstvo črez polovico skrčilo, živali malo, ajdova paša slaba; vse to nam je naredilo panji lahke, da je za zimo malo dosti težkih. Treba bo klasti. Koliko je bilo lepih dni in večerov, ko sem bil poleg uljnjaka, ko je vse šumelo in vršelo, ter si delal načrte za prihodnjost, ali prišlo je drugače. „Komaj sem si ta ljubki stan izbral, že mi je cesar pošto dal, da moram čebele zapustiti in cesarju it' služiti“, Tako sem letos upal bogate čebelne letine, ali „trošt je šel po boršt“. In danes stoji uljnjak prazen in pust, iz njega pa slišim glas morilec, ker sem radi vojaščine moral panji zažveplati. In tako sem dočebelaril za letos, in Bog ve če ne za vedno. „Če me zadene krogla, meč, se pa ne vidmo nikdar več“. — H koncu vsem mojim somišljenikom čebelarški pozdrav ter želim vsem kar največ sreče pri muhah, v kar vam pomagaj sv. Ambrož.

Francišek Gregorčič, bivši muhapastir, zdaj grenadir.

Ajdov med se splošno manj čisla kot vsaka druga vrsta, kar se meni zelo čudno zdi, zakaj za moj okus ni boljšega medu kot je ta. Seveda ni moja malenkost merodajna, a merodajne bi morale biti v tem oziru čebele, ki ljubijo izmed vseh vrst medu ajdovega najbolj in se po njem tudi najbolj razvijajo. Samo resnica je, da kakršen med kdo najprvo okusi, takega ima potem najraje. Angleži ga visoko cenijo in ga morebiti izmed vseh Evropejcev najdražje plačujejo, ker jim močan duh in oster okus, kakršnega nima nobena druga vrsta medu, ugaja.

Tonetov.

Garibaldi-čebelar. O revolucijarju Garibaldiju smo že večkrat slišali, samo za Avstrijo nič dobrega; da je bil pa tudi čebelar, tega pa marsikdo še ni slišal. A da je bil to res, izpričuje, tako trdi „Corrispondenza apistica“,

njegov dnevnik, ki ima beležko: 24. in 25. maja 1873 vzel 22 panjem 50 funtov medu in 20 funtov voska.

Beseda med se nahaja v sv. pismu 52 krat, beseda vosek pa 9 krat, tako pravi avstralski čebelarški list „Australian Bee Bulletin“.

~~~~~

Naznanila osrednjega društva.

V Škocjanu v Podjuni na Spod. Koroškem sem predaval dne 15. septembra v bralnem društvu po vspredu, ki se mi je že prej naznanil: Nekaj splošnega za preproste, že nekoliko vajene čebelarje; o izberi za pleme in za trganje; način in opis pametnega trganja; kako se ravna z medom in voskom ter kako se shranjujeta; prezimljenje plemenjakov; pregledovanje prezimljenih plemenjakov in prva čebelarška opravila spomladi. — V velikonočnem času bo zopet predavanje o opravilih skoz celo čebelarško leto ter o premakljivem delu. Pri tisti priliki se tudi namerava ustanoviti podružnica za celo podjunsko dolino, kar bi bilo tudi za ziljsko in rožno dolino želeti, da bi se na ta način koroški slovenski čebelarji zbrali v tri večje skupine ter se shajali pri občnih zborih in predavanjih, menjaje v gornjem, srednjem ali spodnjem delu dotične doline, ker imajo povsod železnično zvezo. Za pospeševanje ondotnega čebelarstva bi bilo to vsekako velikega pomena, zlasti zato, ker so kraji izredno ugodni za čebele, in bi se pri urejenem čebelarstvu pridobilo lahko mnogo tisočakov več na leto. Korošci čebelarijo s takimi panji kot pri nas na Gorenjskem, samo da so dokaj večje razsežnosti na vse strani. Ogledal sem si čebelnjake v bližji in dalji okolici Škocjana in naletel na mnoge panji do 20 palcev širine. Dasi je letos tudi tam kakor pri nas ajda bore malo dala, so vendar večji panji dovolj težki, ker imajo še precej poletnega medu. Videl sem tudi nekaj prav lepih starih končnic (čevnic), ki pa zavoljo kupčije z živimi čebelami vedno bolj izginjajo, prav kakor pri nas. — Na tem mestu se prisrčno zahvalim g. Vunčku, ki mi je bil zabaven vodnik do Klopinskega jezera in po okolici.

Urednik.

~~~~~

Iz spodnještajerskega čebelarskega društva.

Podružnicam „Spodnještajerskega čebelarskega društva“.

Razposlale so se vpraševalne pole, ki se naj vestno izpolnijo in vpošljejo najpozneje do 31. oktobra t. l. društvenemu predsedniku g. Kurbusu. Ravno tako naj pošljejo tja do istega časa podružnice svoje letne prispevke, če jih še niso, ali ne vsch. (Nekatere še celo za lansko leto niso to storile!) Pole izpolniti se bodo mogle šele pri in po občnem zboru, vsled česar se naj isti vršijo tem prej, in se jih naj udeležijo vsi udje.

Namen teh pol je, omogočiti društvu na eni strani natančno letno poročilo, na drugi strani pa tudi sestaviti statistiko za razvoj društva in čebelarstva. Poročila moramo poslati vsem onim zavodom, ki nas podpirajo, ker s tem pokažemo, da smo podpor potrebni in vredni; to pa se mora zgoditi v prvih dneh novembra, da bo omenjenim zavodom mogoče naše prošnje vpoštevati pri sestavljanju njih proračunov.

Želje in nasveti od strani posameznih podružnic naj se stavijo pri občnem zboru osrednjega društva, ki se bo vršil 28. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v „Narodnem domu“ v Celju.

O d b o r.

KRANJSKE PODRUŽNICE.

Podružnica za Celje in okolico priredi dne 13. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Samca na Ločnici pri Celju svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu bo: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev odbora, 5. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi o d b o r.

Čebelarška podružnica za konjiški okraj bode imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. ob treh popoldne v šoli v Čadramljah s sledečim sporedom: 1. Letno poročilo načelnikovo (R. Jurko); 2. Letno poročilo blagajnikovo (A. Brumen). 3. Volitev odbora za prihodnje leto. 4. Vzemljenje čebel (Jak. Pukmeister). 5. Kuhanje voska (A. Brumen). 6. Razni čebelarški pogovori. Vsem društvnikom čebelarški pozdrav!

Rado Jurko, t. č. načelnik.

Čebelarška podružnica pri Mali Nedelji ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. po večernicah v šoli. K obilni udeležbi vabi ude in prijatelje čebelarstva.

Janko Prelog, tajnik.

Vrhiška podružnica. Dne 22. t. m. se je vršil shod pri ulnjaku g. Fr. Furlana. Na shod so prišli razun članov še gospodje: nadučitelj K. Matajec, učitelj I. Štrekelj, I. Skvarča, trgovca Šetine in Grampovčan in več čebelarških prijateljev, da je bil shod precej dobro obiskan. Predavatelj g. nadučitelj Likozar se je pokazal v črez uro trajajočem govoru, da je mož na pravem mestu s popolno prakso. Predaval je o prezimovanju, o jesenskem in o spomladnem pitanju, o gnilobi in griži ter o kupčiji z živimi čebelami. Navzoči so z zanimanjem sledili govorniku, ker je mož tako prepričevalno govoril. Dal Bog, da bi g. nadučitelj delal še mnogo let za blagor ljudstva in v korist čebelarstva! Bog ga živi!

Fr. Furlan, predsednik.

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le **dvakrat v letu.**

Prodajam 300 žlahtnih jabolčnih in hruševih pritlikovcev po 30—65 krajcarjev. I. Lukman, Šoštanj.

Dva povsem nova originalna **Gerstungova panja s podolžnimi satniki**, najnovejše oblike (Torfmullstabwand in Keilnischen-flugloch) proda po primerni ceni I. N. Babnik, Ljubljana.

Letošnji, kakor tudi lanski izvrstni ter prav **čisti med** prodajam po najnižji ceni, pa le svoj lastni pridelek; vsak je z njim prav zadovoljen. Imam ga še okoli 300 kg, na zahtevo mu ga pošljem, kolikor želi, najmanj 2 kg. Kdor še tedaj ni pokusil, kako je pravi čisti ajdov med sladek, zdačen ter okusen, naj se oglasi pri Francu Bratina, čebelarju, pošta Križevci pri Ljutomeru na Štajerskem.

Strcaljko (točilo), že rabljeno in še v dobrem stanu za Gerstungove cele in pol-okvirje vlivati, ima na prodaj Josip Stemberger, čebelar, Jelšane v Istri. Cena ji je 12 kron, postavljeno na pošto v Jelšanah.

Prodajam garantiran čist čebelni med; **svetel, poletni, najfinejše blago** našega kraja 1 kg po K 2— ali 4 kg s plehnato posodo vred K 10— franko; **ajdov med**, 1 kg po K 1:30 ali 4 kg plehnata posoda K 7:50 franko. Večje množine od 100 kg naprej 5 % popust. Ivan Jurančič, čebelar in pot. učitelj, pošta Sv. Andraž v Sl. goricah, Štajersko.

400 kg čiste podmetene strdi ima na prodaj **Jožef Lovrec**, šolski vodja v Majšpergu, pošta Ptuj. gora. Cena po dogovoru.

Semena rdeče detelje (inkarnat), esparsete, facelije, ranjak
 — ali uročnik (Tannen- oder Wundklee) —

zelo medunosne cvetlice prodaja

J. KORDIN v Ljubljani.

Čebelarским društvom in čebelarjem

priporočam

škatljice za razpošiljanje matic po pošti

kakor tudi

lipove remelce za satnike

po najnižji ceni.

Mizarstvo s stroji. **JAKOB ŽUMER** Gorje — Gorenjsko.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravnistvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega Čebelarja“ Fr. Rojnu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik „Slovensko čebelarско društvo.“

Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.